



FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská
Posudek: oponenta
Práci hodnotil: Mgr. Radek Schuster, PhD
Práci předložila: Michaela Korelusová
Název práce: **Nástin pojetí emocí u Jeana Paula Sartra**

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Při zadání práce byl její cíl stanoven takto: „ukázat Sartrův pohled na to, jak má vypadat optimální chápání emocí a vysvětlit toto pojetí v kontextu jiných, jím kritizovaných teorií.“ V práci samotné diplomantka deklaruje: „Má bakalářská práce si kladla za cíl představit fenomenologickou teorii emocí Jeana Paula Sartra a uvést důvody, proč je toto pojetí pro zkoumání emocí důležité.“ První cíl implikuje druhý a oba byly naplněny obhajitelně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Celá práce je v podstatě koncipována jako poznámky ke studii Jeana-Paula Sartra *Nástin teorie emocí* z roku 1938, v níž se autor vymezuje vůči „klasickým“ psychologickým a psychoanalytickým výkladům emocí a nabízí vlastní fenomenologickou koncepci (emoce jako magická transformace světa v rámci lidského vědomí). Diplomantka průběžně sleduje Sartrův výklad a výpisky z něj doplňuje, komentáři, citáty a parafrázemi z další relevantní literatury.

Diplomantka jako výchozí zdroj používá anglický překlad Sartrova textu *Sketch for a Theory of the Emotions* (Taylor & Francis, 2013), přičemž svůj postup zdůvodňuje v poznámce pod čarou č. 20 (str.14): „V celé bakalářské práci budu využívat anglického překladu *Esquisse d'une théorie des émotions*, namísto českého překladu *Nástin teorie emocí*, jelikož jsem ho shledala na mnoha místech příhodnější, zejména kvůli klíčovým termínům, které byly voleny v souvislosti se Sartrovou hlavní tezí. Také se mi s ním lépe pracovalo, vzhledem ke zvolené sekundární literatuře, která je také ve většině případů psána v angličtině a tudíž používá stejné pojmy.“

Přiznám se, že tomuto postupu ani jeho zdůvodnění nerozumím. Český překlad Jakuba Čapka a Miroslava Petříčka, který je s dalšími dvěma přeloženými Sartrovými texty -- Transcendence ega (1936) a Sebevědomí a sebepoznání (1948) – publikován ve výboru *Vědomí a existence* (Oikoymenth, 2006, str. 53-100), mi nepřipadá nikterak problematický. Naopak, jeho četba v kontextu obou dalších studií obsažených v tomto českém výboru nabízí komplexnější pochopení Sartrový koncepce vědomí a vědomé existence, které je klíčové pro porozumění Sartrovu pojetí emocí.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Našel jsem jen několik hrubek, pochybení v interpunkci a překlepů. Některé formulace jsou stylisticky neobratné. Převážně je však autorka schopna kultivovaného a srozumitelného jazykového projevu a to i v případě složitějších filozofických argumentů.

Celkově by však formální úprava zasloužila větší péči, zejména při uvádění bibliografických údajů a odkazování na zdroje:

- Nelogické používání „tamtéž“ a opakování téhož zdroje v následujících odkazech pod čarou.
- V kurzivě jsou uvedeny názvy článků namísto názvů časopisů.
- Informace o tom, že si diplomantka stáhla článek z JSTORu, není pro bibliografickou citaci relevantní.
- Naopak některé bibliografické údaje jsou neúplně, resp. podivné:
„JANET, Pierre. *La médecine psychologique*. Édition électronique réalisée avec le traitement de textes Microsoft Word 2001 pour Macintosh. ISBN: 9782296394421.“

Důkladné pročtení práce před jejím odevzdáním by zřejmě ještě eliminovalo některé pasáže, například:

„Primát frustrace 2 DOCITOVAT“ (str. 16)

„(...) přišli přibližně ve stejnou dobu s fyziologickou teorií emocí se stejným stanoviskem, avšak nezávisle na sobě. Přibližně ve stejnou dobu.“ (Str. 17)

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Můj celkový dojem je, že práce je psána poněkud překotně a narychlo. Zároveň je však zjevné, že diplomantka je schopna porozumět i složitým psychologickým koncepcím a filozofickým abstrakcím a dokáže je promyšleně používat.

Domnívám se, že správně uchopit Sartrovu koncepci emocí a adekvátně postihnout výhody jeho fenomenologické psychologie, nelze bez solidního vhledu do Sartrových fenomenologických a existencialistických analýz lidského bytí, vědomí, svobody atp., resp. bez pochopení fenomenologické tradice obecně. Avšak v práci jsou vlastní charakteristice fenomenologie věnovány jen dva odstavce (str. 15-16), přičemž výklad klouže po povrchu v kruzích:

„Fenomenologie je nutně spojena s lidskou afektivitou, jelikož skrze afektivitu vnímáme všechn okolní svět a ovlivňuje náš každodenní život a rozhodování. Proto je důležité zkoumat afektivitu, a to navíc v souvislosti s lidskou existencí, tedy fenomenologickým přístupem.“ (str. 16)

Překvapuje mě, že diplomantka nepracuje s žádnými dalšími Sartrovými texty, byť je zmiňuje (str. 16), užitečné a návodné by jistě byly alespoň jeho pozdější slavné knihy - *- Bytí a nicota* (1943). *Existencialismus je humanismus* (1945).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Vysvětlete pojmy „fenomenologická redukce“ a „transcendentální vědomí“ (které uvádíte na str.15).
- 2) Interpretujte svoji citaci (Sartrovy citace) Heideggera: „Fenomenologie je v každém případě studium jevů - nikoliv faktů. A fenoménem máme rozumět 'to, co se ohlašuje', to, co je skutečností právě zdání. (sic) A toto 'ohlašování sebe sama' není ohlašováním něčeho jiného... Bytí jsoucího není věcí, 'za níž' je ještě něco jiného, co se 'ještě nejeví'. (str. 15)
- 3) Došla jste k závěru, že „Sartre považuje za hlavní aspekty jeho teorie emocí, to že jsou vědomé a také že se jedná o magické transformace reálného světa, tedy že emoce mění náš pohled na svět a vnímáme ho skrze ně pozměněny konkrétním prožitkem.“(str. 37) Vysvětlete, co se míní „reálným světem“ a co se transformuje – svět, nebo náš pohled na svět?
- 4) Konstatujete, že jste představila hlavní rozdíly mezi pojmy emoce, afekt a city: „tedy že emoce jsou psychický fenomén, který tvoří tři hlavní složky a afekty a city jsou dvěma z nich, afekt představuje behaviorální složku a city představují složku prožitkovou.“ (str. 36) Vysvětlete podrobněji. Co je tou třetí složkou, která tvoří emoci jakožto psychický fenomén?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): *dobře*

V případě přesvědčivé obhajoby i velmi dobře.

Datum: 29. 8. 2023

Podpis: